

OPPILAIEN OMIA PÄÄTELAITTEIDEN KÄYTTÖ KOULUSSA (BYOD)

Tausta

Suomenkielisen opetuksen tulosyksikkö on 23.4.2014 antanut linjauksen oppilaiden omien päätelaitteiden käytöstä koulussa. Linjauksen mukaisesti on sallittu oppilaiden omien laitteiden tuominen kouluun ja niiden käyttäminen myös opetuksessa mahdollisuuksien mukaan. Opetushallitus on kesällä 2017 julkaissut oppaan tietokoneen, kännykän ja muiden mobiililaitteiden käyttöön liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista koulussa. Linjausta oppilaiden omien päätelaitteiden käytöstä on päivitetty huomioiden Opetushallituksen opas.

Pedagogiset perustelut

Opetushallituksen vahvistamissa opetussuunnitelman perusteissa on todettu seuraavasti:

”Tieto- ja viestintäteknologinen (tv) osaaminen on tärkeä kansalaistaito sekä itsessään että osana monilukutaitoa. Se on oppimisen kohde ja väline. Perusopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuudet tietoja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseen. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä.”

”Oppilaiden omia tietoteknisiä laitteita voidaan käyttää oppimisen tukena huoltajien kanssa sovittavilla tavoilla. Samalla varmistetaan, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön.”

Mahdollistamalla myös omien laitteiden käyttö pyritään osaltaan varmistamaan espoolaisen oppijan mahdollisuudet saada taidot ja valmiudet toimia digitalisoituvassa yhteiskunnassa.

Tekniset edellytykset

Suomenkielisen opetuksen koulut on varustettu langattomalla tietoliikenneverkolla, joka mahdollistaa Internet-yhteyden käyttämisen oppilaiden omilla päätelaitteilla. Päätelaitteella tarkoitetaan tässä yhteydessä kannettavaa tietokonetta, erilaisia padeja/ tabletteja (esim. iPad), älypuhelimia ja Internet-selaimella varustettuja pelikonsoleita.

Periaatteet oppilaiden omien päätelaitteiden käytöstä

Oppilaiden sallitaan tuoda kouluun omia oppimiskäyttöön soveltuvia päätelaitteita ja käyttää koulun tarjoamaa langatonta oppilasverkkoa. Kouluja kannustetaan kehittämään opetustaan hyödyntämään uutta teknologiaa. Laitteet tuodaan kouluun mahdollisuuksien mukaan ladattuna ja oppilas vastaa itse oman laitteensa ylläpidosta, säilyttämisestä ja kaikista laitteesta aiheutuvista kustannuksista mukaan lukien mahdolliset mobiilidatakustannukset. Pääsääntöisesti oppilaan oman laitteen mobiilidataliittymää ei tarvita, kun koululla on käytössä avoin langaton oppilasverkko, johon oppilaat voivat kytkeä laitteensa.

Laitteen rikkoutuessa, hävitessä tai tultua varastetuksi sovelletaan vahingonkorvauslain säännöksiä. Vahingonkorvauslain mukainen korvausvelvollisuus edellyttää tahallisuutta tai tuottamusta. Kaupunki ei ole korvausvelvollinen oppilaiden omaisuutta kohdanneista vahingoista, eikä koulu siten korvaa koulupäivän aikana rikkoontunutta tai kadonnutta matkapuhelinta. Jos oppilaan omaisuutta katoaa tai rikkoontuu koulupäivän aikana, jää menetys oppilaan vahingoksi, ellei tekijää tavoiteta tai jos oppilas ei saa korvausta kokonaan tai osittain vahingon aiheuttajalta.

Oppilasta ei voida velvoittaa hankkimaan omaa laitetta, vaan koulu tarjoaa tarvittaessa oppilaan käyttöön koulun hallinnassa olevan laitteen. Mikäli koulun laite luovutetaan kotikäyttöön, opiskelijan/huoltajan tulee sitoutua kotiin vietävien koulun tietoteknisten laitteiden käyttöehtoihin. Tuomalla laitteen kouluun oppilas sitoutuu noudattamaan koulun sääntöjä laitteiden käytöstä ja opettajan ohjeita toiminnasta opitunnilla.

Koulun toimenpiteet

Koulu sopii oppilaiden huoltajien kanssa omien laitteiden käyttämisessä noudatettavat käytännöt. Koulun harkinnassa on, miten asia huoltajien kanssa sovitaan ja millaisia osallistavia menetelmiä käytetään. Vaihtoehtoina voi olla esimerkiksi asian käsittely vanhempainillassa ja kyselyn tekeminen koteihin. On suositeltavaa pyytää liitteen mukainen kirjallinen suostumus oman laitteen käyttöön opetuksessa.

On tärkeää, että koulun käytäntö on kirjattu ja se on huoltajien saatavissa ja luettavissa esimerkiksi Wilmassa ja lukuvuosioppaassa.

Koulu antaa oppilaille ohjeet oppilaiden omien laitteiden säilyttämisestä ja lataamisesta. Mikäli oppilailla ei ole käytössään lukittavia henkilökohtaisia säilytystiloja, tulee koulun sopia käytännöstä laitteiden turvalliseksi säilyttämiseksi. Huoltajien tulee ohjeistaa oppilaat koulumatkojen ja muun kouluajan ulkopuolisen toiminnan osalta.

Koulu laatii suunnitelman siitä, miten oppilaat perehdytetään turvalliseen netin käyttöön, nettietiketiin ja vastuulliseen toimintaan verkossa. Läpikäytäviä asioita ovat muun muassa

- Käytösäännöt
- tietosuoja, tietoturva, henkilötietojen luovuttaminen
- kuvien lataaminen verkkoon, tekijänoikeudet ja yksityisyydensuoja
- nettikiusaaminen/ mobiilikiusaaminen

Koulu laatii suunnitelman myös opettajien osaamisen kehittämisestä tällä osa-alueella keskitettyä Tieto- ja viestintätekniikan koulutustarjontaa hyödyntäen.

Päätelaitteiden käyttö oppitunneilla ja muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana

Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään monipuolisesti opetuksessa. Oppilaita tulee opettaa vastuulliseen ja tavoitteelliseen tieto- ja viestintätekniikan käyttöön. Oppilaat otetaan mukaan työryhmään suunnittelemaan omien laitteiden käyttösääntöjä. Opettaja valitsee tilannekohtaisesti käytettävät menetelmät ja työtavat. Opettaja voi rajoittaa omien laitteiden käyttöä opetusta tai oppimista häiritsevänä.

Päätelaitteiden käyttö välitunneilla

Laitteiden käyttö kouluajalla tapahtuu koulun sääntöjen puitteissa. Koulu voi määritellä järjestyssäännöillä ja niitä tarkentavilla ohjeilla rajoituksia laitteiden käyttöön oppituntien ulkopuolella. (Teemapäivänä laitteeton perjantai, laitteeton välitunti, laitteeton alue jne.) Yleistä kieltä tuoda laitteita tai kieltää niiden käyttö tunnin ulkopuolella ei voida antaa.

Käytösäännöt omien laitteiden käyttöön koulussa

Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään monipuolisesti opetuksessa. Oppilaita tulee opettaa vastuulliseen ja tavoitteelliseen TVT:n käyttöön. Opettaja valitsee tilannekohtaisesti käytettävät menetelmät ja työtavat ja voi tapauskohtaisesti rajoittaa oppilaiden omien laitteiden käyttöä.

1. Huoltajien kanssa on sovittu käytännöt omien laitteiden käytöstä.
2. Oppilaat osallistetaan laatimaan laitteiden käyttösääntöjä.
3. Kouluilla on käytössään langaton oppilasverkko, jota suositellaan ensisijaisesti käytettävän.
4. Oppilas sitoutuu käyttämään omia nettiyhteyttä käyttäviä laitteitaan kouluajalla koulun ohjeiden mukaisesti. Mikäli oppilas tuo oman laitteen kouluun, hänen tulee noudattaa näitä ohjeita.
5. Oppilas vastaa itse oman laitteensa ylläpidosta, säilyttämisestä ja kustannuksista mukaan lukien mahdolliset mobiilidatakustannukset.
6. Oppilas sitoutuu noudattamaan koulun antamia ohjeita laitteiden säilytyksestä koulussa oppituntien ulkopuolella.
7. Korvausvelvollisuus laitteen rikkoutuessa, kadotessa ym. määräytyy vahingonkorvauslain mukaisesti.
8. Oppilaan tulee toimia vastuullisesti ja nettietiketin mukaisesti käyttäessään laitteita.